

Godzina Polska

Dziennik polityczny, społeczny i literacki

PRENUMERATA:

Miesięcznik Mk. 8.00. Kwartałnik Mk. 24.00.
Za odnośnienie do domu 40 fen. miesięcznie.
Prenumerata przez pocztę miesięcznik Mk. 8.20. Kwartałnik 10.20.

Cena numeru pojedynczego 15 fen.

Kodakcja i Administracja w Łodzi,
Piotrkowska 88.

Kodakcja i Administracja w Warszawie, Warcka 7.
Kantor w Warszawie, Kredytowa 18.

OGŁOSZENIA w Królestwie Polskim:

Zwrotność: 50 fen. za wiersz petytowy jednozpaltowy (na stronie szerokości 27 cm).
Brakowa 7 fen. za wiersz, najmniej 75 fen.
Nadruk (po tekście): Mk. 1.25 za wiersz petytowy (str. 4 sp.).
Nakładki: 1 Mk. za wiersz petytowy (str. 4 sp.).
W działach handlowych: Mk. 1.25 za wiersz petytowy (str. 4 sp.).

F.LJE. Częstochowa: ul. Panny Marii 26; Tomaszów: F. Gomuliński; Płock: Admin. „Kurjera Płocki”; Fabjanów: ul. Zamkowa 11; oraz w Sosnowcu, Kaliszu, Łowiczu, Łomży i Będzinie. KANTORY: w Kielcach, w Koluszach, w Mławie, w Matkowie, w Puławach, w Siedlcach, w Sieradzu i t. d.

Sytuacja w Wiedniu.

Dyskusja na temat zwołania sesji letniej parlamentu ożywiła się ponownie pod wpływem wywiadu, udzielonego przez prezydenta ministrów d-ra Seidlera kilku sprawozdawcom prowincjonalnych pism niemieckich. Prezydent ministrów w wywiadzie owym oświadczył, że rząd ma stanowczy zamiar zwołać parlament około połowy bieżącego miesiąca.

Podkreślił, że z całą energią prowadzi dalsze rokowania i że decyzja musi zapadnąć jeszcze w tym tygodniu. Dr. Seidler oświadczył dalej, że użyje wszelkich możliwych środków, aby zapewnić zdolność parlamentu do pracy. Jeżeli zwołanie parlamentu pierwemu nie nastąpi, to przyczyny tego szukać należy tylko w tym, że rząd wpróżd chce mieć gwarancję co do zdolności parlamentu do pracy.

Z oświadczenia tego wynika wprawdzie całkiem jasno, że rząd najwidoczniej uzależnia zwołanie parlamentu od uzyskania pewności, że Izba posłów będzie zdolna do pracy, czyli innymi słowami, od pewności, że prowizorium budżetowe zostanie uchwalone, ale mimo to także wczoraj w kuluarach parlamentu, gdzie bawiło wielu posłów z wielu obozów, właśnie na podstawie owego oświadczenia przeważała w dalszym ciągu optymistyczna ocena sytuacji.

Niemcy powitali oświadczenie d-ra Seidlera z wielkim zadowoleniem, zaś Czesi i południowi Słowianie już dlatego domagają się jak najrychlejszego zwołania parlamentu, by znów odzyskać trybunę dla swoich zażaleń przeciw rządowi i właśnie dlatego przeważa też zapatrywanie, że nikać będą wszelkich zbyt gwałtownych akcyj, któreby mogły narazić parlament na rozbitcie.

Powszechne zainteresowanie skupiło się jednak znów około kwestji, jak się ukształtuje stosunek Koła polskiego do rządu. W tygodniu ub. przybył do Wiednia urzędujący wiceprezes Koła, poseł Kędzior, i odbył dłuższą konferencję z prezydentem ministrów d-rą Seidlerem. „Polnische Nachrichten”, odnosząc o tej konferencji, zaznaczają, że kierujące koła polskie wskazują na konieczność stworzenia przesłanek ostatecznego wyjaśnienia stosunków w parlamencie.

Sytuacja chwilowo jest mianowicie tego rodzaju, że co do stosunku Koła polskiego do gabinetu d-ra Seidlera znów sprawy zewnętrzno polityczne wysunęły się na pierwszy plan, bo jak wynika z urzędowego komunikatu, wydanego niedawno w sprawie berlińskiej podróży hr. Buriana, trudno się spodziewać, by już przed otwarciem sesji letniej minister spraw zagranicznych mógł powiadomić Polaków o jakichś stanowczych wynikach swoich rokowań.

Jasną jest jednak rzeczą, że Koło polskie wszelkie ma po temu powody o

ile możliwości ułatwić zadanie hr. Burianowi, w tych zaś usiłowaniach wesprzeć może Koło dr. Seidlera, o ile postara się o spełnienie słusznych postulatów Koła natury wewnętrzno-politycznej. Korespondent „Czasu” zaznacza, że pisma wiedeńskie notują wiadomość, iż niektórzy polscy politycy mieli oświadczyć, że w interesie utrzymania parlamentu głośnować będą za prowizorium budżetowe, zaś swoją postawę wobec przedłożenia podatkowego uzależnią od stanowiska, jakie gabinet zajmie wobec postulatów polskich.

Zresztą cenną wskazówką co do wstrojów, nurtujących chwilowo wśród kierujących kół polskich, zawiera opublikowany 4 b. m. w „N. F. Presse” wywiad lwowskiego korespondenta tego pisma z J. E. Abrahamowiczem.

Posel Abrahamowicz przypomina, że Galicja od czasu wybuchu wojny, aż do jesieni ubiegłego roku, była bez przerwy terenem wojny i przez tego wskutek ciągłych rekwizycji i innych zarządzeń bez porównania więcej uciepiała, niż inne kraje monarchji, co oczywiście musiało się odbić na uczuciach i nastrojach wielu posłów. Mimo to jednak Koło po ustąpieniu gabinetu hr. Clama głośnowało za pierwszym i za drugim prowizorium budżetowym, przedłożonym przez p. Seidlera. Po sprawie chełmskiej, Koło poprzestało na uchyleniu się od głosowania za prowizorium i za kredytami wojennymi. — To wszystko dowodzi jasno, że nie jest prawdą, jakoby Koło odstąpiło od swojej tradycyjnej polityki.

Teraz po wystąpieniu dwóch grup opozycyjnych Koło jest skłonne tworzyć częściej składową większość w parlamencie, ale celem zorganizowania stałej większości koniecznym jest położenie kresu owej robocie podziemnej, która wiecznie obraca się około twierdzenia, jakoby dr. Seidler miał poczynić przeydym klubu ruskiego pewne przyrzeczenia co do podziału Galicji. — Tę agitację możnaby ubezwzględnić przez kategoryczne i publiczne zaprzeczenie przez prezydenta ministrów.

Drugi uprawniony postulat Polaków dotyczy urzeczywistnienia wszystkich przyrzeczeń d-ra Seidlera w sprawie gospodarczej odbudowy Galicji, odszkodowania za świadczenia wojenne i przeprowadzenia zapowiedzianej akcji co do szkód wojennych. Co się zaś tyczy spraw Królestwa Polskiego to Koło polskie żąda tylko poparcia swoich postulatów przez gabinet d-ra Seidlera i przez owe stronnictwa, które wraz z Kołem polskim mają tworzyć większość parlamentu. Od ministra spraw zagranicznych żąda jednak nie tylko poparcia, ale czynnej interwencji.

Spodziewać się należy, że to jasne i wyczerpujące przedstawienie stanowiska Koła polskiego osiągnie cel pożądanym.

Sprawa czeska.

Rozporządzenie austriackiego ministerstwa spr. wewn. z d. 19 maja, zaprowadzające podział na okręgi narodowościowe w Czechach, jest od dwóch tygodni niewątpliwie najważniejszym wypadkiem polityki wewnętrznej w Austrii. Uznania bezwzględnie nie znalazło w żadnym obozie. Zapewniają Niemcom przewagę w czterech okręgach, z wiściwie nawet w pięciu — jeśli doliczymy sekcję niemiecką okręgu budziejowickiego — było ono obliczone na pozyskanie opinii niemieckiej. Również, zapewniając bezpośrednią ingerencję władz centralnych na załatwienie szeregu doniosłych spraw w okręgach i poddając starszostwom okręgowym w wielu kierunkach uciążliwym nadzorstwom — z ograniczeniem praw namiestnika — starało się odpowiedzieć dążnościom centralistycznym, a więc powinno było znaleźć u epigonów dawnego centralizmu stanowczy pokłask. Niemniej wreszcie i sam sposób przeprowadzenia reformy, przy omiśnięciu czynników ustawodawczych, a przy dość szerokiej interpretacji § 9 ustawy z 19 maja 1868 roku, tak że można jej było dokonać bez parlamentu i bez sejmu, szedł zupełnie w duchu stronnictw centralistycznych. Mimo to i one nawet okazują pewne skrupuły. I tak głośne objawy niezadowolonia wywalała u nich obawa o losy mniejszości niemieckich, włączonych obecnie do czysto czeskich okręgów. Cały szereg mniejszych miasteczek niemieckich, np. Pilzno albo Theresienstadt, mających większość niemiecką, protestuje bardzo energicznie przeciwko wydaniu ich w ręce czeskie, a tem samem przeciwko całej myśli przewodzącej nowemu rozporządzeniu. Jeżeli więc nie z powodów zasadniczych, to ze względów oportunistycznych i obawy przed wyborcami, są zdania o nowej ustawie w obozie niemiecko centralistycznym dość podzielone.

Jeżeli rząd zasłania się, że chodziło mu o ulepszenie administracji, która w Czechach pozostawia również wiele do życzenia, jak w innych krajach koronnych, to Czesi podnoszą słuszenie, że nowe rozporządzenie nie tylko administracji nie ułatwia i nie upraszcza, ale ją wprost komplikuje. Dzielenie Czech na dwanaście okręgów i podporządkowywanie te okręgi w jednych sprawach ministerstwu, w innych namiestnictwu, będzie ono przyczyną niustannych sporów kompetencyjnych, a maszyną administracyjną, już dzisiaj bardzo ociążała, jeszcze bardziej niezdatną do pracy. Nie mówiąc już o tem, że liczbę urzędników, kosztu administracji i powolność załatwienia pomnoży do niemożliwych granic. Reforma, zamknięta w granicach paragr. 9 ustawy z 19 maja 1868 r., musiała starannie unikać dotknięcia rzeczy zasadniczych, musiała trzymać się stylizacji tego paragrafu, a więc z góry była rzeczą połowiczną i rodzaju prawniczej fuszerki. Intencją prawdziwą rządu nie była też obiektywna i istotna reforma administracji, która zresztą niewiadomo dlaczego miałaby tylko do Czech się ograniczać, ale chęć ułagodzenia Niemców przez koncesję narodowościowe i wejście na drogę rozwiązania spora czesko-niemieckiego przez instancję centralną.

Z tego punktu widzenia — pisze krakowski „Czas” — należy też całą reformę ocenić. Jestto sukces tych tendencji, które uważają Austrię za domenę homogeni niemieckiej, a zwalczały hasło autonomii historycznego zjedzenia krajów, uwzględnienia ich narodowościowych i równo-

uprawnienia wszystkich narodów. Zwłaszcza jako precedens, z którego wynika, że można rozporządzeniem ministerjalnym rozbić integralność jednostek historycznych, jest to rozporządzenie krokiem istotnie niebezpiecznym. Pomimo, że jest jako precedens połowiczne i nieśmiałe.

W ostatnich dniach przybył Czechom, broniącym integralności i autonomii krajów, sojusznik poważny, a dla rządu dra Seidlera prawdziwie niebezpieczny. Jestto mianowicie czeska szlachta feudalna, której zarząd ogłosił we czwartek następującą uchwałę:

Czeska konserwatywna wielka własność nie widzi w rozporządzeniu ministerjalnym z d. 19 maja odpowiednich do zapoczątkowania pokoju między oboma narodami w Królestwie czeskim zarządzeń, gdyż ten pokój jedynie przez porozumienie reprezentantów obu narodów na gruncie ustawodawczym w kraju można osiągnąć. Gdy nadto rozporządzenie to wydane zostało bez porozumienia się z odpowiednimi czynnikami i stawia nowe linje wytyczne w rozgraniczeniu poszczególnych urzędów administracyjnych, które to rozgraniczenie, wedle przekonania czeskiej konserwatywnej wielkiej własności, musi co do jednolitości kraju i wielu gospodarczych interesów ludności spowodować wątpliwość, trudność i niebezpieczeństwo, przeto kierownictwo czeskiej konserwatywnej wielkiej własności, odwołując się do § 10 ustawy z 19 maja 1868, oświadcza się przeciw temu rozporządzeniu, jako sprzecznemu z jego zapatrywaniami i przekraczającemu kompetencje ministerstwa spraw wewnętrznych.

Uchwałę tę podpisali: ks. Fryd. Schwarzenberg, jako przewodniczący stronnictwa, następnie hr. Deym, dwaj książęta Lobkowitz, bar. Erwin Naherny, dr. Radimsky i inni.

Ktokolwiek zna autorytet, jaki w państwie reprezentanci czeskiej szlachty feudalnej posiadają, musi uznać ten ich krok, bardzo stanowczo przeciwko nowemu rozporządzeniu wymierzony, jako rzecz doniosłą. Trudno przewidzieć, jakie on będzie miał następstwa. Ale już dzisiaj liberalne pisma wiedeńskie rzuciły się z całą namietnością na panów czeskich, pod przewodem oczywiście „Nowej Wolnej Presse”. Dziennik ten zarzuca im, że podczas wojny przez cały czas milczeli, a zwłaszcza, że nie zabierali głosu dla potępienia koalicyjnych sympatii czeskich, który to zarzut jest oczywiście wprost nieprawdziwy, bo stanowisko panów czeskich wobec Masaryka nie było nigdy tajemnicą i znajdowało zwłaszcza w dyskusjach Izby panów niedwuznaczny wyraz.

Zarzuca im dalej dziennik wiedeński, że przeszkadzają „zgodzie” w Czechach — tak jak on tę zgodę pojmuje — i że potępiają jednostronne rozporządzenia rządu, chociaż ks. Schwarzenberg popierał swego czasu również jednostronne rozporządzenia językowe hr. Badeniego. Oczywiście porównanie to mocno niedomaga, bo rozporządzenia hr. Badeniego nie były żadnym zamachem na jednolitość krajów koronnych, owszem najzupełniej ją uznawały.

Rozporządzenia okręgowe, jak już dzisiaj widać, nie zaspokoilo przeto w zupełności nikogo, a rozdrażniło wszystkich tak, jakgdyby godłem dra Seidlera było na odwrót łacińskiemu hasłu: „omnes laeders, snm nemini tribuere”. Jestto wynikiem tego stanu rzeczy, że ani dr Seidler, ani jego poprzednicy nie umieli oprzeć się na żadnej parlamentarnej większości i nie próbowali nawet — przynajmniej jak dotąd — dopomóc do jej wytworzenia. Chcąc takie skupienie stronnictw w pewną większość osiągnąć, trza

baby w pierw zająć zdecydowane stanowisko wobec najważniejszych spraw wewnętrznych, a nawet zagranicznych, a więc rządzić pod pewnym hasłem.

KOMUNIKATY URZĘDOWE.

Komunikat niemiecki.

Berlin. (Urzędowo) Wielka kwatery główna donosi dnia 8 czerwca.

Zachodni teren walk.

Grupa wojsk następcy tronu i upprechta.

Ozywająca się niekiedy walka artyleryjska i wywiady.

Grupa wojsk niemieckiego następcy tronu.

Ponowne ataki nieprzyjaciela na północnym zachodzie od Chateau Thierry i kontratacja w celu odzyskania straconych linii nad Andredały mu w wyniku nieznacznej zdobycz w terenie.

Z dużymi stratami rozchwiał się kilkakrotnie ponawiany szturm pułków francuskich, amerykańskich i angielskich.

Pozatem położenie nie uległo zmianie.

Pierwszy generał-kwaternistrz Ludendorff.

(wieczorny).

Berlin. (Urzędowo) Wielka kwatery główna donosi dnia 8 czerwca wieczorem:

Na froncie bojowym położenie bez zmian.

Komunikat austriacki.

Wiedeń. Urzędowo donoszą 8 czerwca:

Między Asiago a Brentą kontynuował wróg ataki wywiadowcze za pomocą silnych oddziałów. Odrzucono go częściowo ogniem, częściowo w walce ręcznej.

Walka artyleryjska na całym froncie południowo-zachodnim bardzo ożywiona.

Szef sztabu generalnego.

Działalność łodzi podwodnych w Ameryce.

Londyn, 8 czerwca.

Z Nowego Yorku donoszą do „Daily Mail”, iż niemieckie łodzie podwodne zatopiły na wybrzeżu Atlantycem ogółem 14 okrętów, przeważnie skunerów.

Wczoraj znaleziono w okolicy przylądka Virginia pływające szczątki skunera „Dennaus”. O losie załogi nie wiadomo.

Genewa, 8 czerwca.

„Petit Parisien” donosi z Waszyngtonu, iż na wodach amerykańskich krąży 5 niemieckich łodzi podwodnych.

Waszyngton, 8 czerwca.

Urząd marynarski donosi; Parowiec angielski „Harpathien” (4538 tonu brutto) został w środę storpedowany i zatonął. Załogę uratowano.

Nowy York, 8 czerwca.

Biuro Reutersa donosi; Łódź podwodna zniszczyła w piątek przed południem parowiec norweski „Vinland” (1143 tonny reg. brutto). 19 ludzi z załogi uratowano.

Kopenhaga, 8 czerwca.

Według doniesienia ministerjum spraw zagranicznych zatopiono 2 czerwca na oceanie Atlantycem duński statek chronny „Aarhus”. Załogę uratowano w Salway.

Echa eksplozji.

Kijów, 8 czerwca.

Łość zabitych przy wczorajszej eksplozji nie została jeszcze stwierdzona, ale wynosi około 100 osób. Ilość rannych dojdzie do 700. Zniszczone zostały odłamkami szkła.

Proces polskiego korpusu posiłkowego.

Wiedeń, 8 czerwca.

Wiedeńskie c. i k. tel. Biuro korespondencyjne donosi. W dniu 8 czerwca rozpoczynają się w Mamarosz-Sziget rozprawy główne przeciwko pewnej liczbie członków rozwiązanego polskiego korpusu posiłkowego.

Okoliczności, które wywołały tą sprawę są następujące:

Większa część dyslokowanego w obrębie frontu wschodniego byłego polskiego korpusu posiłkowego, po zburzeniu linii kolejowych, telegraficznych i telefonicznych w Sniatynie, Czerniowcach i innych miejscowościach wymaszerowała w dniu 17 lutego o godz. 8 wieczorem samowolnie na wschód, z widocznym zamiarem przebiecia się poprzez nasze linie na Ukrainę.

Dzięki przedsięwzięciu odpowiednich kroków przez nasze wojska, udało się, mimo usiłowań oporu ze strony polskiego korpusu posiłkowego, przeszkodzić marszowi większej jego części.

Około 1200 oficerów i 3500 szeregowców polskiego korpusu posiłkowego rozbrojono i przeprowadzono do Huszu, gdzie wszczęto przeciwko nim formalne dochodzenia sądowe.

Na mocy tych danych wytoczono 91 oficerom i 84 szeregowcom proces, który rozegra się przed sądem wojennym.

Około stu członków korpusu posiłkowego powołano na świadków.

Pozostali członkowie korpusu posiłkowego, o ile są austriacko-węgierskiej przynależności państwowej, poddani będą dozorowi.

Konferencja z delegatami rządu polskiego

Wiedeń, 8 czerwca.

Według „Neues Wiener Tageblatt” przyjął wczoraj hr. Burian na dłuższej konferencji p. Tytusa Filipowicza, wiedeńskiego delegata departamentu politycznego rządu polskiego.

Nowy atak na Paryż.

Berlin, 8 czerwca.

„Lokalanzeiger” donosi z Genewy: Cztery niemieckie eskadry lotnicze rozwijały swoją działalność nad Paryżem i okolicą w przeciągu 1 i pół godziny.

Akcja obronna za pomocą dział i przeszło 30 samolotów pozostała bez rezultatu.

Wielkie szkody, spowodowane przez ten atak, o których rozmawia dzienniki milcza, przypisać należy zupełnie nowej organizacji lotników niemieckich.

Z parlamentu niemieckiego.

Berlin, 8 czerwca.

Przy stole rady związkowej: v. Payer Wallraf, v. Radowitz i Wriesberg.

Wiceprzewodniczący dr. Paasche otwiera posiedzenie o 11 m. 25. Obecnych b. wielu posłów; jedynie na prawicy miejscami pustki.

Na porządku dziennym wybór przewodniczącego i dwóch wiceprzewodniczących. Najpierw odbywa się wybór przewodniczącego przez wywoływanie nazwisk i skłanianie piśmiennic głosów. Oddano 280 głosów. Z tych 270 głosów padło na posła Fehrenbacha (centrum). Oświadcza on, że mandat przyjmuje.

Następnie wiceprzewodniczący dr. Paasche składa swój mandat. Przystępują do wyboru 3 wiceprzewodniczących. Oddano 269 kartek. Otrzymał głosów: Dove 262, Scheidermanna 197 i dr. Paasche 185 głosów.

Wszyscy trzej przyjmują mandat. Następnie nowoobranego przewodniczącego

cy Fehrenbach wygłasza dłuższą mowę wstępną, dziękując jednocześnie za zaszczyt i zaufanie, jakim go obdarzono, powierając mu tak odpowiedzialne stanowisko. Poza to ułożył on pobieżny przegląd położenia wojennego, stwierdzając, że stoimy w punkcie zwrotnym wojny.

Clemenceau stwierdził, że położenie jest nadzwyczaj poważne. Ale ma on jeszcze nadzieję, a tą nadzieją są Amerykanie. My i nasi sprzymierzeńcy nie liczymy na obcą pomoc, ale polegamy na Bogu, na nieprzewidywalnej sile naszego wojska i niebywalej wytrzymałości naszego narodu” (Ożywione oklaski).

Po załatwieniu drobnych interpelacji odroczone dalsze obrady do poniedziałku o godz. 2-iej po poł.

Sprawy wyborcze w Austro-Węgrzech.

Budapeszt, 8 czerwca.

Wczoraj komisja parlamentarna do spraw wyborczych załatwiła szczegóły reformy wyborczej. — Pomiedzy innymi przyjęto wniosek o obowiązku głosowania w okręgach, gdzie głosowanie jest tajne

Przerwanie żeglugi holenderskiej.

Londyn, 8 czerwca.

„Nieuwe Botterdamsche Courant” donosi, iż narazie okręty holenderskie nie będą wyjeżdżać na wody, gdyż stwierdzono, że linja komunikacyjna nie jest wolna

Komunikacja podjęta będzie dopiero po oswobodzeniu drogi wodnej i po wyjaśnieniu, dlaczego została zamknięta minami.

Zaprzeczenie.

Berlin, 8 czerwca.

Urzędowo donoszą:

Według doniesień z Holandji twierdziło wielu ludzi z załogi oarowca holenderskiego „Königin Begeerte” że okręt ten został storpedowany.

Ponieważ Holandja umówiła się z Niemcami w sprawie bezpiecznego przejazdu okrętów wymiennych i ponieważ udzielono łodziom podwodnym odpowiednich instrukcji, jest zupełnie wykluczonem, aby „Königin Begeerte” była atakowana i ostrzelana przez niemiecką łódź podwodną. Wobec tego musimy z całą stanowczością odrzucić sprzeczne z rzeczywistością zeznania świadków, jakoby niemiecka łódź podwodna winna była zatopienia okrętu i pozbawienia życia wielu ludzi.

Zjazd dziennikarzy.

Kijów, 8 czerwca.

Na odbytym tutaj zjeździe dziennikarzy skonstatowano doskonały układ materjału i bogatą treść dzienników niemieckich. Tutejsza prasa musiałaby czynić olbrzymie wysiłki, aby po nieść obniżony poziom kultury. Grossman zaproponował stworzenie szkoły dziennikarskiej.

Wcielanie górników do armji.

Londyn, 8 czerwca.

Korespondent „Daily Telegraph” donosi, iż władze wojskowe wcieliły do wojska oko 75,000 górników.

Nominacja.

Kijów, 8 czerwca.

Postem w Konstantynopolu mianowany został Czykalenko.

Szpiegostwo w Norwegji.

Berlin, 8 czerwca.

„Berliner Tageblatt” donosi: Podczas wielkiego procesu szpiegowskiego w Norwegji stwierdzono, że Anglicy uprawiają we wszystkich portach norweskich szpiegostwo na wielką skalę, szczególnie zaś w Bergen.

Kierownikiem biura szpiegowskiego w Bergen był konsul angielski Rudson.

Z izby badenkiej.

Karlsruhe, 8 czerwca.

Na wczorajszym posiedzeniu drugiej Izby badenkiej przyjęty został 27 głosami lewicy przeciwko 24 głosom prawicy wniosek o wprowadzeniu systemu proporcjonalnego przy wyborach do drugiej izby.

Wniosek o zmniejszeniu liczby przedstawicieli szlachty w pierwszej izbie przyjęty został również 27 głosami przeciwko 24 prawicy.

Jednocześnie przyjęty został wniosek o zarezerwowaniu w pierwszej izbie miejsce dla przedstawicieli robotników.

zaś wniosek Murara o wprowadzeniu prawa wyborczego dla kobiet został odrzucony.

Traktat z Rumunją w par'am. niemieck.

Berlin, 8 czerwca.

Do parlamentu wpłynął tekst traktatu pokojowego z Rumunją.

Rozszerzenie stanu obleżenia.

Kijów, 8 czerwca.

Podług doniesienia prasy moskiewskiej, stan obleżenia w Moskwie rozszerzony został również na przedmieścia i okolice w promieniu 20 wiorst. Muranow otrzymał pełnomocnictwa nadzwyczajne, Nastrój Rady komisarzy ludowych jest spokojny i pewny.

Nagromadzono wiele materjału obciążającego partje kontrrewolucyjne, pomiędzy innymi „Związek dla obrony ojczyzny i wolności”.

Wybory w Rumunji.

Bukareszt, 8 czerwca.

Podczas wyborów do parlamentu rumuńskiego, składającego się z dwóch kolezjów senackich i 3-ich kolezjów Izby wybrano wczoraj do pierwszego kolezjum Izby 66 kandydatów rządowych, 2 ch karpistów (Iotra Karpa, syna jego Grzegorza Karpa i b. ministra Neftescu) oraz gen. Averescu, jako niezależnego. Przebieg wyborów jest spokojny.

Posiedzenia parlamentu, które się rozpoczną maja 27 go lipca, odbywać się będą w gmachu teatru narodowego w Jassuch.

Kara śmierci w Rosji.

Hamburg, 8 czerwca.

Specjalny sprawozdawca „Hamburger Fremdenblatt” depeszuje z Kijowa:

Według „Izwestij” została w Rosji znnowu wprowadzona w całej pełni kara śmierci. W Moskwie m. in. skazano za zdradę stanu i lichwę wojenną i rozstrzelano obydwóch braci Czerep-Spiridowiczów. Obydwaj byli wybitnymi panslawistami; jeden był przewodniczącym petersburskiego kongresu panslawistycznego w roku 1914, a drugi—byłym generalnym konsulem seroskim w Moskwie.

Z Ameryki.

Bazylea, 8 czerwca.

„Baseler Nachrichten” donoszą z Nowego Jorku:

Wybrzeża amerykańskie, a specjalnie port nowojorski, mają od ostatniej nocy wojenny wygląd. Reflektory, które marynarka amerykańska posiada w wielkiej ilości, czynne są całą noc. Olbrzymia ilość aeroplanów ochronnych krąży nad wybrzeżem i portem. Urzędy marynarki stwierdzają, że zastosowano wszystkie środki ochronne i obronne, aby odpowiednio przyjąć niemieckie łodzie podwodne. Władze Nowego Jorku zabezpieczyły się nawet na wypadek ostrzelania z morza i lądu.

Sprawozdanie admiralceji.

Berlin, 8 czerwca.

(Urzędowo). Dzięki działalności naszych łodzi podwodnych zniszczono w obrębie terenu blokowanego wokoło Anglji 10500 brutto ton registr. okrętów handlowych.

Wśród zatopionych okrętów znajdował się całkowicie naladowany średniej wielkości parowiec towarowy, który wystrzelono z silnie zabezpieczonego konwoju.

Szef sztabu admiralceji

Oświadczenie Francji.

Kopenhaga, 8 czerwca.

„Berliner Tidende” donosi z Helsingforsu:

Konsul francuski oświadczył w wydziale spraw zewnętrznych senatu, że wszelkie przedsięwzięcia fińskie przeciw o w brzożem Murmańskim uważane będą przez Francję za złamanie neutralności.

Nominacja.

Wiedeń, 8 czerwca.

Cesarz przyjął wczoraj generał feldmarszałka v. Woyrscha na specjalnej audjencji i mianował go pułkownikiem jednego z c. k. pułków piechoty.

Następnie gen. Woyrsch i feldmarszałek baron Kövess zostali przez cesarza zaproszeni na śniadanie.

WARSZAWA.

ŁÓDŹ.

Kalendarzyk

Imieniny. Dziś: Pryma.
Jutro: Małgorzaty.

Rocznice.

1595. W Łobzowie pod Krakowem urodził się król Władysław IV.
1815. Podpisanie aktu Finalnego Kongresu Wiedeńskiego.
1832. Papież Grzegorz XVI ogłosił encyklikę, potępiającą powstanie Listopadowe.

Z Rady Miejskiej.

(Posiedzenie budżetowe).

(o) Posiedzenie onegdajsze rozpoczęło się o godz. 7 wiecz. pod przewodnictwem prezesa Rady, meo. I. Balińskiego, przy udziale sekretarza Eigera i Nowodworskiego, który po raz pierwszy po swym wyborze zasiadł przy stole prezydjalnym.

Pierwszy zabrał głos rad. Pruffer, który zreferował w imieniu komisji finansowo-budżetowej preliminarz wydziału VIII wodociągów i kanalizacji.

Budżet ten przewidyuje dochody w sumie 5,888,946 mk. oraz wydatki, zgodnie z wnioskiem komisji mk. 3,987,838.

Podczas głosowania Rada powyższy budżet przyjęła.

R. dr. Babiński wystąpił z obszernym referatem, dotyczącym wydziału zdrowia publicznego, którego budżet wyraża się w sumie 800,287 mk. w dochodach i 2,720,722 mk. w wydatkach, dając prawie dwa i pół miliona deficytu.

Następnie r. Pruffer zreferował budżet wydziału kontroli.

Głosowanie nad ostatnimi dwoma wnioskami nie mogło się odbyć z powodu braku quorum. Z tego też powodu odłożono do następnego posiedzenia głosowanie nad budżetem wydziału administracji majątkiem miejskim.

O godz. 10 posiedzenie zamknięto.

Prawodawstwo fabryczne.

(o) P. Edward Lipiński na ostatnim posiedzeniu w Stowarzyszeniu techników wygłosił wyczerpujący i aktualny referat p. t. „Państwa polityka społeczna w Polsce”. W konkluzji referent przychodzi do wniosku, że niezbędnym jest zmienić obowiązujący u nas kodeks fabryczny. W pierwszym rzędzie trzeba pozostawić jaknajszerszą swobodę w sprawie organizacji związków zawodowych, ustanowić urzędy pojednawcze, na wzór Niemiec, sądy przemysłowe, a przedewszystkiem izby robotnicze i izby pracy, złożone z fabrykantów i robotników i wprowadzić ubezpieczenia społeczne oraz uregulować chałupnictwo.

Fabiani contra Niemojewski.

(o) Proces o zniewagę w druku, wytoczony przez adw. przys. Fabianiego przeciwko p. Niemojewskiemu, redaktorowi „Myśli Niepodległej”, rozpoznawany będzie przez sąd okręgowy dn. 15 b. m.

Na narady polityczne.

(o) Onegdaj wyjechali do Krakowa prezydent ministrów p. J. Steczkowski, ks. Maciej Radziwiłł i hr. Stefan Przędziński. Początkowo miał zamiar udać się do Krakowa b. premier p. J. Kucharszewski, nazła jednak ujedysposzyca stanęła temu na przeszkodzie.

Wymówienie posad.

(o) Magistrat uchwalił wymówić miejsca wszystkim lekarzom sanitarnym od dn. 15 b. m.

Główna wygrana.

(o) Główna wygrana w sumie 300,000 mk. jaka padła w pierwszym dniu ciągnięcia w loterii R. G. O. dostała się, jak to się obecnie stało wiadomem, gromadzie właścian ze wsi, położonej w gub. warszawskiej, która los ów całkowicie nabyła za pośrednictwem miejscowego księdza. Szczęśliwi gracze złożyli już swój los w zarządzie loterii.

Repertuar teatrów warszawskich.

Teatr Wielki. Dziś „Halka” Montuski, jutro po raz pierwszy „Gioconda” (g. 7.30).
Teatr Rozmaitości. Dziś „Szlakiem Legionów” L. H. Morstina, jutro „Gorąca krew” Fijałkowskiego (g. 7.30).
Teatr Foliak. Dziś i jutro „Pan Prosiakiewicz” Moliera (g. 7.30).
Teatr Mały. Dziś i jutro „Kładka” Fr. de Croisseta (g. 7.30).
Teatr Letni. Dziś i jutro „Sprawa Kajzera” (g. 7.30).
Teatr Nowości. Dziś „Baron Kimmel”, jutro „Księżna Czardaszkina” (g. 7.30).
Teatr Praski. Dziś i jutro „Złoty Kozłowiec” (g. 7.30).

Kwesta „Ratujmy dzieci”.

Spzedaż znaczka.

Dziś urzędową będzie sprzedaż znaczka na korzyść kwesty ogólnokrajowej p. h. „Ratujmy dzieci”. Przyuszczają należy, że kwestarki zbierają pełne worki pieniędzy.

Dochód ze sprzedaży znaczka.

Dochód ze sprzedaży znaczka, urzędzonej w dniu 2 czerwca r. b. przedstawia się dość pomyślnie.

W dzielnicy I-iej zebrano \$16 mk., w dzielnicy II — 2596 mk., w dzielnicy III — 1975 mk. i w dzielnicy IV — 795 marek — razem 6188 mk.

Spodziewać się należy, że sprzedaż znaczka w dniu dzisiejszym przewyższy znacznie dochód z ostatniej sprzedaży.

Dyżury w dzielnicach.

Dzielnica I (ul. Piotrkowska 505) — god. 8 rano do 7 popoł. — pp. Przedpełska, Michaelisowa i Paulina Bemé.

Dzielnica II (ul. Piotrkowska 104) — od godz. 8 rano do 6 popoł. — panie Marta Albrechtowa, Lucja Greenwooda, Małkowska Kernbaumowa, Otylia Kobylńska, Barbara Lewinowa, Róża Neumarkowa, Zofia Pełkowa i Irana Wojciechowska, oraz pp. Edmund Łukaszewski, Ryszard Keiserbrecht i Ludwik Dobrzyński.

Dzielnica III (ul. Średnia nr. 19) — od godz. 7 i pół do 11 i pół rano — panie Wajherowa, Ufnalewska, Lindenfeldowa i panowie Wolczyński, Babiacki i Rosenthal; od godz. 11 i pół do 2 i pół — pp. Babiacka, Kwaśnerowa, Landsbergowa i Toruńczykowa, oraz pp. Majerowicz, Schreter i Toruńczyk; od godz. 2 i pół do 7 i pół wiecz. pp. Blumbergowa, Jelonekiewiczowa, Hegmanowa, inż. Koppelowa, Lindenfeldowa i Wajherowa, oraz pp. Wolczyński, Nowiński i Rosenthal. W kościołach: pp. Kaczyńska, Roszakowa, Fokczyńska, Gundelachówna, Stegmanówna i Kopicówna.

Loterja fantowa.

Kierownicy Sekcji V, zajmujący się zbieraniem fantów na loterję w parku Helenowskim w dniu 16 b. m. proszą najusilniej o nadsyłanie fantów do specjalnie urządzonego w tym celu lokalu przy ul. Piotrkowskiej nr. 74 na parterze.

Niewątpliwie współczujące niedoli dziecięcej serca, zarówno obywateli miejskich jak i ziemskich jaknajpóźniej podają na nasze wezwanie.

Szczególniej obywateli ziemskich upraszamy o nadsyłanie fantów w postaci ziemiopłodów i ogrodowizn.

Zabawa dziecięca w parku Staszica.

Program dzisiejszej wielkiej zabawy dziecięcej w parku Staszica zapowiada: 1) koncert orkiestry ludowej z Dobrej, 2) chóry dziecięce Tow. muz. im. Moniuszki pod dyrekcją p. Pędzimeża, 3) — a) produkcje gimnastyczne i b) dwie komedijki w wykonaniu dzieci ochrony nr. 8 pod kierunkiem p. Jabłonowskiej, 4) gry i zabawy ruchome, 5) jazda konna na kucach dla chłopców i 6) jazda powozikiem ukwieconym dla dziewcząt.

Pogoda zapowiada się pomyślnie, niewątpliwie więc park Staszica będzie dziś przepelniony i pełen rozgwaru szebiotów dziecięcych.

Wejście na zabawę dla dorosłych i mk., dla dzieci — 50 fen.

Wielki podwieczorek w parku Geyerów.

Wielki podwieczorek w przepięknym parku Geyerów odbędzie się nieodwołalnie w nadchodzący wtorek i środę w dn. 11 i 12 czerwca r. b.

Panie d-wa Maybaumowa, inż. Krasuska i inż. Skulska zapobiegliwie krzątają się by zapewnić jaknajwiększe powodzenie ciekawie zapowiadającym się podwieczorkom.

Gazeta—jednodniówka.

Stosownie do zapowiedzi, dzisiaj po południu ukaże się gazeta—jednodniówka, zawierająca obok utworów literackich autorów miejscowych, aktualne informacje z ostatniej chwili. Nabywać ją będzie można u pp. kwestarek i kwestarzy, oraz u sprzedawców ulicznych, w cenie 30 fen. za egzemplarz.

Sekcja prasowa kwesty „Ratujmy dzieci” prosi osoby, które podjęły się kwestowania ośskawe zgłoszenie się po odbiór jednodniówki do ekspedycji „Gazety Łódzkiej” przy ulicy Przejazd N. 8.

Biblioteczki szkolne.

W myśl polecenia magistratu wydział szkolnictwa zajmie się zorganizowaniem szkolnych bibliotekzek w domach dla wszystkich trzech kategorii szkół miejskich (polskich, niemieckich i żydowskich) na w. b. istniejących i na w. b. do budowy.

Praca w tym kierunku prowadzona będzie systematycznie przez czas ferii letnich z tym zamieszczeniem, aby z początkiem roku szkolnego biblioteczki mogły być całkowicie uruchomione.

Porządek nabożeństw.

Ks. dziekan łódzki komunikuje, iż nabożeństwa w kościołach katolickich miasta Łodzi od dnia 8 go do 15-go b. m. odbywać się będą w zwykłym porządku.

Ognisko.

Pod protektorem łódzkiej miejscowej Rady opiekuńczej, istnieje przy ul. Piotrkowskiej 17 instytucja wychowawcza dla ubogich chłopców pod nazwą „Ognisko” — Jestto zakład dla dzieci przychodnich, w którym chłopcy, uczęszczający do szkół, znajdują możliwość odrabiania zadań i lekcji, czytania pożytecznych książek, słuchają pogadanek itp. Chłopcy schodzą się zwykle po godz. 2 po poł. i przebywają do wieczora pod nadzorem przełożonej. Zakład posiada salę rekreacyjną, salę szkolną, jadalną i salę zajęć. W tej ostatniej mieści się pracownia introligatorstwa, w której specjalista obecnie p. Wyrwas uczy młodych rzemiosła. Zastaliany w pracowni całe stosy książek i kasetów, będących w robocie. Pracy dostarczają miejscowe biblioteki publiczne oraz wydawcy kasetów szkolnych. Roboty jest dostatek.

Pogadanki dla chłopców organizuje przełożona Ogniska, panna Smolarkówna, zaś gimnastyką i grami kieruje jeden z harcerzy. Dzieci otrzymują podwieczorki i kolacje z własnej kuchni zakładu. Nie miejscu jest również biblioteka dla małych czytelników. Frekwencja dzieci w bieżącym półroczu była następująca: w styczniu 284 chłopców, w lutym — 109, w marcu — 110, w kwietniu — 90, w maju — 100.

Na weteranów 63 r.

Dzisiaj rozpoczyna się sprzedaż biletów na przedstawienia gościnne warszawskiego teatru „Rozmaitości”, które — jak wiadomo — odbędą się w nadchodzące środę i czwartek.

Publiczność łódzka będzie miała sposobność zaznajomić się z najświetniejszą nowością oryginalną, komedią Fijałkowskiego pt. „Gorąca krew”, a jednocześnie przyczynić się do ulżenia doli weteranów powstania styczniowego.

Bilety nabywać można w cukierni p. Szaniawskiego przy ul. Piotrkowskiej.

W Zrzeszeniu N. Sz. P. K. P.

Wczoraj, przy ul. Andrzeja 4, odbył się obchód setnej rocznicy śmierci gen. Dąbrowskiego, zorganizowany przez tułtejszy oddział Zrzeszenia naucoielstwa szkół początkowych Królestwa Polskiego.

Uroczystość rozpoczęła została przemówieniem prezesa zarządu p. Papiśa, poczem na mównicę wstąpił p. Braun, który wygłosił piękny referat o życiu i działalności gen. Henr. Dąbrowskiego.

Uroczystość zakończono odśpiewaniem przez obecnych hymnu „Jeszcze Polska nie zginęła”.

Po skończonej uroczystości, zebrany w sali stowarzyszonym udzielono wyjaśnień ze strony delegacji do inspektora w sprawie wiadomego rozporządzenia o dyżurach szkolnych na czas wakacji.

Wedle tych wyjaśnień inspektoratu, sprawa nie przedstawia się dla nauczycieli tak tragicznie, jak o tem sądzono; podczas wakacji konieczne czynności służbowe należy polubownie rozłożyć w ten sposób, aby pełnienie ich nie było brzemieniem dla jednych — a faworyzowaniem innych.

Po tem wyjaśnieniu prezes zawiadomił, iż oddział Zrzeszenia jest już zorganizowany; członków posiada 160.

Polska Maclerz Szkolna w Łodzi.

Na wspólnym posiedzeniu Zarządów okręgowego i I Koła łódzkiego do prezydium w miejsce dr. S. Chełmickiego i barona M. Manteuffla, którzy Łódź opuścili powołano:

1) Do Zarządu okręgowego a) na prezesa ks. prał. W. Tymienieckiego, b) na wiceprezesa inż. Jana Wojciechowskiego. 2) Do zarządu Koła I go na prezesa dyr. B. Knotheo, na wiceprezesa dyr. W. Klossa.

Na głównego sekretarza łódzkiego oddziału P. M. S. powołano p. S. Jezierskiego.

Loterja na „Uzdrowisko”.

Ciągnięcie loterii na rzecz „Uzdrowiska” odbędzie się dzisiaj d. 9 b. m. o godz. 11 przed poł.

Zwolnienie jeńców wojennych.

Podania o zwolnienie jeńców wojennych, znajdujących się w Niemczech należy składać w każdym wypadku u odpowiedniego naczelnika powiatu wzgl. prezydenta powiatu.

Dotychczas przesyłali tego rodzaju podania zamieszkałym w General-Gubern. krewni w znacznej ilości wprost do ministerjum wojny w Berlinie lub też do obozów jeńców. Również General-Gubernatorstwo i do Wojakowego

Urzędu Gubernjalnego napływają niezliczone podania tego rodzaju. Ponieważ załatwienie podania, przesłanego nie do naczelnika powiatu wzgl. prezydenta powiatu, zupełnie zbytecznie obciąża nad miarę wszystkie odnośne urzędy, ministerjum wojny w Berlinie poleciło wszystkim urzędom w Niemczech, a General-Gubernatorstwo, wszystkim urzędom w General-Gubernatorstwie za wyjątkiem naczelników powiatów wzgl. prezydentów powiatu, nie opracowywać w przyszłości bezpośrednio napływających podań o zwolnienie jeńców wojennych. Podania niszczyc się będzie bez zawiadomienia petenta.

Boisko dla dzieci.

W sprawie utworzenia boisk letnich dla dzieci szkół miejskich zorganizowaną została specjalna komisja, w skład której weszli inspektor szkolny Grabliński i członkowie wydziału szkolnictwa pp. Marklejn i Tułim.

Ze sportu.

W dniu 9 b. m. o godz. 4 m. 30 pp. odbędzie się, na boisku sportowym w Helenowie, gra w piłkę nożną między drużynami: „L. K. S.” i „Sturm”.

Będzie to jedna z ciekawych gier w tym sezonie, gdyż staną do zawodów dwie najlepsze drużyny łódzkie. Mecz ten wzbudził wśród sportsmenów duże zainteresowanie.

Nie mniej ciekawą będzie gra I drużyny Uczniowskiej „L. K. S.” z II-gą drużyną „Sturmu”, sądząc ze zwycięstw dotychczasowych drużyn uczniowskiej „L. K. S.”: 11: 0 z L. Tow. Sport., 7: 0 z reprezentacją szkoły Brauna, 2: 1 z I-szą drużyną Żyd. Tow. Sport.

Gra ta odbędzie się o godz. 3-jej po poł.

Szczepienie ospy.

W roku bieżącym szczepienie ospy dzieciom narodzonym w 1917 i 18 r. odbywać się będzie w lokalach:

- 1) Zgierska 56 — 17, 18 czerwca, od 12 — 2, sprawdzanie, 24 i 25-go czerwca w tych samych dniach.
- 2) Plac Kościelny 4 — 17, 18, 19 i 20-go czerwca od 10 — 2-jej i sprawdzanie 24, 25, 26 i 27-go czerwca.
- 3) Konstantynowska 16 — 17, 18, 19-go czerwca od 10 — 2, sprawdzanie 24, 25 i 26-go, w tych samych godzinach.
- 4) Anny 25 — 17, 18 i 19-go czerwca od 10 — 2, sprawdzanie 24, 25 i 26-go od 10 — 2-jej.
- 5) Ambulatorjum Heinza i Kunicera 17, 18 i 19-go czerwca od 12 — 2-jej, sprawdzanie 24, 25, 26-go — od 12 — 2.
- 6) Górny Rynek 3-4 — 17, 18-go czerwca od 10 — 2, sprawdzanie — 24 i 26-go od 10 — 2-jej.

Do tych lokalii mogą zgłaszać się również osoby które dotychczas z różnych powodów nie były szczepione.

Obłady.

W 89 kuchniach podlegających Komitetowi kuchni wydano w maju 1,629,640 płatnych i 212,890 bezpłatnych obładów, razem 1,842,530; z kuchni wydały 19,457 kleików.

Wyplacono kuchniom za obłady 275,545 m. 55 f., za kleiki 1960 m. 59 f., razem 276,815 m. Poza tem kuchnie otrzymują co miesiąc na komorną, wydatki gosp. i s. d. 5688 m.

Od naszych żołnierzy.

Pięknym łodziankom — za pośrednictwem „Godziny Polski” — przesyłają serdeczne pozdrowienia legionistów z I p.p. w Ostrowiu: sierż. Liśkowskiego, podofic. Fak, podofic. Zaborowski, szer. Pachowski, szer. Posel, szer. Miądlkowski, szer. Kozanecki.

Wyjazd do Ciechocinka.

Dotychczasowe rozporządzenie, że przepustki na wyjazd do Ciechocinka mogą być wydawane li tylko na zasadzie zaświadczenia lekarza powiatowego zostało aż do odwołania zmienione. Obecnie wydawane są przepustki i bez zaświadczenia lekarskiego.

Z chrześcijańskiego Tow. dobroczynności.

Na ostatnim posiedzeniu Rady zarządzającej chrześcijańskiego Towarzystwa dobroczynności, zapadły następujące uchwały: 1) postanowiono wydelegować do Warszawy dwóch członków Rady zarządzającej na ogólnokrajowy zjazd delegatów instytucji dobroczynnych i ratowniczych, odbyć się mający w dniach 15, 16 i 17 b. m.

Zadaniem zjazdu ma być zgrupowanie wszystkich instytucji ratowniczych i dobroczynnych dla uadania tej akcji jednolitości i uzyskania niezbędnych funduszy dla podtrzymania bytu instytucji; 2) na wtorek zwołać jeszcze jedno posiedzenie Rady zarządzającej dla dokonania wyboru delegatów i sformułowania wniosków; 3) wnioski te dotyczą: działalności dotychczasowej, dobroczynnej i ratowniczej w obydwoch okupacjach; opieki publicznej nad ubogimi i młodzieżą jako obowiązku gminy i państwa; konieczności wizytacji dobroczynnych i wyników tych wizytacji; zwiedzania instytucji dobroczynnych

nych; narad przedstawicieli towarzystw dobroczynnych w sprawach finansowych, stacji opieki nad dziećmi; roli i udziału kobiet w akcji ratowniczej; pomocy prowincji w akcji ratowniczej dla miast; kwestji finansowych; centralistycznej i regestracyjnej i innych spraw pomniejszych.

Ostrzeżenie.

Co raz częściej zdarzają się przypadki, że jakieś podejrzanym osobom podają siebie za funkcjonariuszów Kamery dezynfekcyjnej, wydłużając w różny sposób datki.

Wydział zdrowotności publicznej swraca uwagę mieszkańców miasta, że funkcjonariusze Kamery dezynfekcyjnej są zaopatrzeni w odpowiednie legitymacje i muszą je na ścisłe przedstawić.

PABJANICE.

Z Rady Miejskiej.

W poniedziałek, d. 3 b. m. odbyło się 30 posiedzenie Rady Miejskiej, któremu przewodniczył prezes tejże dyr. Lipski w obecności 20 radnych, 4 ławników i obu burmistrzów.

Protokół odczytał sekretarz Rady prof. Pomianowski, który przyjęto bez dyskusji.

Pierwsze 3 rozdziały budżetu przewidują dochód 23,150 mk., dochód zaś 367,762 mk.

Przewodniczący w imieniu ochotniczej straży ogniowej sapytuje magistrat, czemu nie wypłacił dotychczas przyznanej przez Radę Miejską zapomogi w ubiegłym roku w sumie 2,500 mk. Odpowiada burmistrz pierwszy inż. Orłowski, iż nikt w ciągu całego roku po odbiór przyznanej zapomogi ze strony straży się nie zgłosił.

Złożony przez radnych żydowskich wniosek w sprawie uzyskania jednorazowego subydjum 5,000 mk. i stałej rocznej zapomogi w kwocie 400 mk. został przez magistrat i komisję budżetowo-finansową odrzucony, iż ochrona, dla której wnioskodawcy żądają subydjum, jeszcze nie istnieje, t. zn., że przyszły zarząd (sioł) ochrony nie wie sam, czy będzie miał deficyt, czy też saldo. W obronie wniosku występuje r. Wigorowicz. Należy zaznaczyć, że r. Wig. nadawczy kaleczy w swych przemówieniach język polski, a jako radny, winien posiadać znajomość tegoż, co jest nawet przez ordynację wyborczą rad miejskich wymagane. Przewodniczący Rady Miejskiej winno na to swrócić swoją uwagę.

Przewodniczący dyr. Lipski odpowiada, że żądania żydowskich radnych o subydjia i zapomogi dla swych dopiero mających powstać instytucji są całkiem nieuzasadnione, poza tem s braku funduszu na ten cel muszą być odłożone ad calendas graecas.

Radni żydowscy swoje wnioski cofają. W sprawie wniosku radnych żydowskich, w którym oni żądają, by magistrat płacił za leczenie tyfów przebywających w szpitalach innych miast, oraz w szpitalach pabjanickich, co jest dotychczas obowiązkiem gminy żydowskich, postanowiono wniosek ten odłożyć aż do czasu rozstrzygnięcia tej sprawy zawilej przez odnośne władze Państwa Polskiego.

R. Lewandowski wnosi, aby zasilek dla miejscowego progimnazjum męzkiego s 9,600 mk. podnieść tak, by zarząd tegoż zaniechał podwyższenia wpisowego na rok szkolny 1918 i 19, przez które uniemożliwi się kształcenie dziełom. A trzeba wiedzieć o tem Radzie, że s nauki w progimnazjum korzystają przeważnie dzieć niemiężnych rodzin. W sprawie tej uchwalono żądać od zarządu progimnazjum budżetu na rok 1918 i 19 i rozpatrzyć go, o powiększeniu subydjum zadecydować.

R. Fiedler porusza sprawę zaopatrywania dzieł szkół elementarnych w materiały piśmienne, które obecnie dostęły cen nieprawdopodobnych. Proponuje otwarcie przy Magistracie lub dozorcze szkolnym składnicy s temi materiałami. Wniosek r. F. przekazano do rozpatrzenia dozorni szkolnemu.

Z powodu otrzymania przez Przewodniczącego Rady protestu ze strony grupy radnych przeciwko wyborowi Komisji podatku dochodowego i od nieruchomości, postanowiono zarządzić nowe wybory za pomocą tajnego głosowania. Wybrani zostali do wspomnianej komisji przedstawiciele wielkiego przemysłu pp. rad. hand. O. Kindler, dyr. Hadrian; drobnego przemysłu pp. O. Fiedler handlu p. J. Wygodzki, H. Weinstein; urzędników p. W. Kamiński; rzemieślników p. J. Wolności; obywateli pp. F. Nawrocki, R. Bużiński, M. F. Poznański; robotników p. A. Pawełczyk i Br. Lefik.

Następnie przewodniczący odczytuje list od zarządu wyższej 8-mio klasowej szkoły realnej, w którym zarząd przekazuje zebrane w tej szkole pomiędzy ciałem pedagogicznym i uczniami ofiarę w sumie 300 kilkudziesięciu marek na rzecz inwalidów polekłych starych mieszkańców Pabjanic do rozporządzenia Rady Miejskiej w celu prawidłowego podziału. Ofiarę przyjęto i przekazano takową magistratowi, który już tą sprawą dosyć poważnie się zajął.

Następne posiedzenie wyznaczono na piątek d. 7 b. m., poczem obrady zamknięto.

Uporządkowanie ulic.

Ulica Nowopólna przy zbiegu z ulicą Bracką została już odpowiednio rozszerzona, ulica Bracka zaś rozszerzona będzie w lipcu s chwilą, gdy

na przystąpić do rozbiórki domu na posesji ławnika miasta p. Jankowskiego.

Brzeziny.

„Ratujmy dzieci“. — Budowa drogi. — Pożar. — Odczyt.

W niedzielę, dn. 2 czerwca sprzedawano na ulicach miasta znaczek na korzyść kwesty p. h. „Ratujmy dzieci“. Znaczek ten nabywano dość chętnie. Wczoraj o godz. 6 odbył się w sali strażackiej odczyt p. Klossa s Łodzi, który mówił „O historii Brzeziny“. Prolegent strażacki historyję miasta, zaznaczył, że ostatnia właścicielka Brzeziny p. Izabella Lasocka zmarła w opuszczeniu i nędzy. Taż Lasocka sprowadziła na początku 19 wieku sukienników z Niemiec, dla których wybudowała w roku 1898 kościół ewangelicki, zapisawszy na rzecz tegoż 45 rubli, którą to sumę Magistrat Brzeziny do dziś dnia wypłaca. Odczyt o historii Brzeziny był jednak nie zupełny, gdyż prolegent nie wspomniał o cennych zabytkach przeszłości miasta, jakimi są przedewszystkiem klasztor, kościół św. Ducha, katakumby w kościele Farnym, gdzie spoczywają zwłoki małżonków Lasockich, właścicieli Brzeziny. Licznie zebrana publiczność podziękowała prolegentowi gorącymi oklaskami.

W tych dniach zast. nacz. powiatu p. Jacobi oraz s burmistrzem Brzeziny, wójtem gm. Gałkówkę, i właścicielem majątku Małczew, p. Szwarcszulcem postanowili zabrukować 400 metrów drogi, wiodącej s Brzeziny do wsi Małczewa. Koszty zabrukowania pokryto będą jak następuje: 1) wsi Ignaców, Jordanów, Eufeminów, Adamów, Gałkówkę, Marcew, i Helenów dostarczą potrzebną ilość kamieni s bezpłatną dostawą na miejsce, 2) zwożkę piasku i roboty ziemne zobowiązał się wykonać Magistrat Brzeziny i 3) koszta zabrukowania ponosi właściciel majątku Marcew. Roboty rozpoczęto w dniu 8 czerwca.

Przed kilku dniami wybuchł pożar we wsi Józefin, gmina Ciosny, pow. Brzeziński i spłonęły doszczętnie 4 zagrody, a mianowicie Marjanny Makowskiej, W. Dudzińskiego i Kaepa Walaka i Franc. Wiktorka. Oprócz domów mieszkalnych spaliły się stodoły, obory, chlewy, narzędzia rolnicze i sprzęty domowe. U Makowskiej spaliły się 4 owce, 1 ojele, 2 ule, s pszczołami, 70 rubli w srebrze 800 rub. w papierach i 900 marek, u Dudzińskiego spaliło się 778 mk. w papierach, u Walaka 2 świnię, 500 rub. i 600 marek w papierach. Pogorzelcom będzie udzielona pożyczka z kasy gminnej, oprócz tego wydane im będzie drzewo budulcowe s leśnictwa w Regny.

W niedzielę, dn. 9 czerwca współpracownik „Neue Lodzer Ztg.“ p. Henryk Cimmerman wygłosił w lokalu stow. śpiew. „Concordia“ odczyt o Naturze i człowieku“.

Z Mławy.

(Korespondencja własna).

Zebrał się Małaczery szkolnej. Szkolnictwo. Odbyło się tu doroczne zebranie miejscowego Koła Polskiej Małaczery Szkolnej. Po przemówieniu ks. prefekta Bienkowskiego wybrano na przewodniczącego p. Koczonowicza, który ze swej strony powołał na asesorów pp.: Pogonowskiego i Tadeusza Rudowskiego, na sekretarza p. Kruszkowskiego. Po zatwierdzeniu sprawozdania kasowego, które wykazało zysków 2000 mk. przystąpiono do wyboru członków zarządu, do którego weszli pp.: Koczonowicz, Pogonowski, F. Rudowski, Rudowski s Boguszyna, Żylińska, Poniatowska i Głowacki. Do komisji rewizyjnej weszli pp.: Urban, Kowalski i Kobyliński. Tutajsze Koło Małaczery liczy 92 członków, płacących 2 marki rocznej składki i więcej, z czego Koło utrzymuje dwuklasową szkołę i bibliotekę. Nadto prowadzona jest ochronka, licząca dwa oddziały, która mieści 2000 dzieł. Nadto w Mławie posiadamy trzy szkoły prywatne trzyklasowe, gimnazjum męskie i pensję żeńska 8-klasową p. Mrozowskiej.

Po wsiach potworzono Koła Małaczery, które opiekują się dwory. Szkołki rozwijają się stale. Lud garnie się do oświaty, młodzież tworzy koła oświatowe, sprzedające książki i gazety, słowem w tej dziedzinie Mławskie może być przykładem dla innych zakątków kraju.

Loterja R. G. O.

V-ta klasa 5-ty dzień ciągnięcia.

47 206 80 321 45 432 579 625 789 848 85 906 81 95 1085 102 9 55 208 31 46 80 430 82 546 95 635 41 726 818 29 31 904 24 39 71 95 2101 31 91 96 111 249 374 421 97 505 57 70 77 619 26 93 735 50 66 801 24 71 970 3083 86 199 213 23 44- 49 508 14 49 68 664 91 700 92 66 807 33 923 25 223 184 66 253 328 599 774 811 61 824 41 94 5010

Dnia 7 czerwca 1918 r., zmarł po krótkich cierpieniach

Wilhelm Wulffsohn

członek zarządu i dyrektor Tow. Akc. „Hugo Wulffsohn“ w Łodzi.

Przedwczesna śmierć Jego przejęła nas do głębi, gdyż był on zawsze sprawiedliwym i zacnym zwierzchnikiem.

Cześć Jego pamięci!

Urzednicy i Majstrowie

4232-1

Tow. Akc. „Hugo Wulffsohn“ w Łodzi.

Dnia 6 b. m. zmarła przedwczesnie

Felicja Neumarkowa

długoletnia współpracowniczka Ochrony Kobiet. W zmarłej tracimy gorliwie oddaną sprawie towarzyszkę pracy, szczególnie na polu oświaty i wychowania.

Cześć Jej pamięci!

4221-1

Zarząd Żyd. Tow. Ochrony Kobiet.

B. p. Izabella z Kreutzbergów Wertheimowa

po ciężkich cierpieniach zmarła dnia 8 czerwca r. b. przeżywszy lat 65, o czym zawiadomiam krownych i przyjaciół pograżony w głębokim smutku

- 181 87 203 99 331 65 84 96 437 551 81 96 621 56 730 45 75 915 6008 25 116 24 38 205 24 330 400 614 53 732 43 817 948 68 81 7052 75 110 49 63 349 443 45 47 97 522 91 96 663 81 876 979 85 8043 52 209 458 665 82 742 73 802 72 924 84 9021 72 73 168 218 31 95 327 412 530 41 54 611 50 719 31 873 77 83 99 906. 10233 46 359 421 88 516 786 894 905 54 70 11036 105 208 92 95 369 72 445 55 603 12 720 801 902 12037 111 44 56 216 33 711 330 472 569 91 630 99 48 96 847 49 13031 299 37 334 39 54 427 66 85 705 7 31 97 818 937 57 63 84 69 720 47 74 95 805 14 59 71 79 944 78 15003 11 75 217 13 26 70 325 89 41 44 435 40 43 56 65 698 585 16047 33 322 50 63 462 77 547 99 611 43 721 33 46 68 826 51 921 17021 64 65 122 23 35 244 356 76 422 32 513 647 744 60 99 843 62 947 57 94 93 18113 43 68 90 214 22 71 355 404 534 42 690 730 72 75 84 845 19031 65 104 7 25 48 70 236 62 79 81 800 45 55 71 87 517 25 26 68 80 84 645 724 66 912. 20010 102 28 432 52 545 700 921 59 21008 47 183 234 88 93 813 23 39 402 537 39 702 83 807 40 75 922 92 22071 121 60 202 23 24 47 57 63 312 57 72 423 84 87 510 606 53 701 28 834 54 55 976 23071 79 80 206 84 338 92 497 546 64 89 622 29 43 60 93 707 14 35 82 802 79 936 24010 110 17 95 258 72 331 74 426 73 552 56 63 72 646 730 79 835 53 65 943 47 84 92 25064 121 309 31 84 430 69 507 610 23 55 702 56 811 26020 50 168 216 59 62 315 16 47 78 481 530 59 87 670 76 769 803 921 80 27018 45 274 329 57 80 431 58 546 684 735 62 917 28030 102 23 200 42 58 364 85 403 9 57 507 635 718 93 831 40 44 976 29006 59 66 94 119 75 210 56 68 85 92 315 31 409 552 622 775 78 91 805 22 303 13 63. 30130 98 278 333 441 60 502 73 671 702 5 46 54 65 828 45 78 96 926 44 31029 59 98 127 69 226 304 45 93 411 20 86 91 545 49 814 40 66 78 86 32051 104 35 72 314 479 505 27 27 76 612 56 794 807 50 52 84 862 33022 35 100 58 226 318 495 96 738 48 64 77 95 972 92 34003 75 67 76 220 56 332 71 73 85 413 80 43 521 615 946 69 35046 190 99 259 74 81 83 94 415 38 501 623 715 39 41 861 74 997 36074 87 154 57 64 238 46 62 324 50 410 51 595 703 52 807 55 924 42 52 37030 38 65 69 160 80 277 87 91 369 74 437 42 96 520 18 654 68 708 21 804 19 38014 75 86 282 334 51 96 468 523 83 823 907 39060 72 122 122 78 92 99 215 367 418 537 42 99 654 71 716 44 66 805 32 903 64. 40020 41 55 192 224 418 35 86 451 52 610 708 17 90 868 913 41035 65 83 149 99 237 58 405 558 679 718 84 906 23 42063 86 114 45 97 220 96 312 15 87 401 552 616 773 82 806 28 955 31 43045 184 531 57 615 30 54 707 10 82 894 923 44040 115 29 84 232 83 345 60 449 52 90 535 43 664 74 741 54 58 64 870 952 57 45004 21 91 94 104 30 45 97 325 96 72 94 498 502 659 66 720 22 98 315 23 41 942 46028 86 122 43 58 232 43 88 466 55 637 705 36 822 923 31 32 43 47134 47 77 83 91 216 84 87 330 74 86 513 71 673 852 73 48026 35 53 55 63 71 122 47 206 50 306 471 75 579 99 641 799 976 49040 135 51 75 230 351 78 86 406 531 89 636 52 729 831 42 66 77 85 90 993.

- 22238, 22950, 23276, 27374, 29224, 30031, 34925, 36020, 37750, 40429, 42906, 46245. Mk. 350 NEM 1956, 3194, 3725, 5246, 5769, 6735, 7783, 7436, 9754 11835 11499 12560, 19070, 19819, 19897, 22245, 22599, 23774, 23193, 25969, 26999, 27502, 27662, 28,057, 31193, 33509, 33699, 34134, 34433 35455, 36,106, 36997, 38376, 39113, 40102, 42407, 42762, 42962, 43540, 44584, 45973, 46583, 48814.

Giełda warszawska.

7 czerwca.

Waluta rosyjska była eokolwiek mocniejsza. Korony bardzo słabe. Papiery procentowe po początkowym bardzo mocnem usposobieniu stopniowo spadały i zakończyły się znaczną zniżką.

Table with columns: PAPIERY PROCENTOWE, TRANZAKCJE. Rows include 6 proc. Obligacje m. Warszawy, 4 1/2 proc. Listy Ziemskie, 4 proc., 5 proc. Listy m. Warszawy, 4 1/2 proc., Ruble za 500 rb., Korony 53.30.

Przedstawiciel E. TUWIN Warszawa, Leszno 12.

Kantor wymiany i loterji Samuel Weinberg, Piotrkowska 58, wypłaca wygrane.

Dnia 7 b. m., zasnęła w Bogu, po krótkich, lecz ciężkich cierpieniach, opatrzona Św. Sakramentami, najukochańsza żona, najtroskliwsza matczka, droga córka i siostra

Z Tyszerów

Wanda Ruprechtowa

przeżywszy zaledwie lat 34.

Wyprowadzenie najdroższych nam zwłok nastąpi w poniedziałek, d. 10 czerwca, o godz. 10 rano z domu przy ul. Nawrot 2, do kościoła Św. Krzyża, po nabożeństwie zaś na stary cmentarz katolicki.

O smutnym tym obrzędzie zawiadamiają krewnych, przyjaciół i znajomych w nieutulonym żalu pozostali

Mąż, córeczka, synek i rodzina.

4216-

Zagłębie.

Wszystkie instytucje społeczne, wszystkie poważniejsze zakłady przemysłowe i handlowe w kraju uwzględniają w miarę możności obecne wyjątkowe warunki drożyzniane i podwyższają pensje swoim pracownikom.

To samo można powiedzieć i o niektórych szkołach, zwłaszcza tych, które są pod opieką społeczną i posiadają rady opiekuńcze.

Jedne z nich, jak mnie dochodzą wiadomości, przynają tytułem dodatku drożyznianego trzynastą pensję miesięczną personelowi nauczycielskiemu; inne wypłacają swym pracownikom na wakacje 10 proc. rocznej pensji.

Jak wiadomo powszechnie, szczególnie uciążliwe warunki egzystencji przedstawia obecnie Zagłębie.

Nauczyciele u nas są niezwykle wyczerpani pracą i powinni przez wakacje odpocząć; rady opiekuńcze bogatszych szkół miejscowych mają naturalny obowiązek wziąć to pod uwagę.

Należałoby naśladować przykład poważniejszych szkół w kraju i przyznać nauczycielom dodatki drożyzniane jeszcze w roku bieżącym.

Nie jest to tylko pomoc, okazana nauczycielom; i młodzież ucząca skorzysta na tem, gdyż spokojny wypoczynek i teni personelu nauczycielskiego zapewni jej na rok przyszły lepsze wykłady.

Lambda.

Sosnowiec.

4-klasowe szkoły na wsiach.

(-) W niektórych wsiach powiatu będzińskiego projektowane jest otwarcie 4-klasowych szkół ludowych. Pierwsza z takich szkół na wsi otwartą zostanie z początkiem nowego roku szkolnego we wsi Łagisza.

Zjazd.

(-) W dniu 9 b. m. w Lublinie odbędzie się ogólnokrajowy zjazd delegatów stowarzyszeń lokatorów. Na zjazd ten udadzą się przedstawiciele stow. lokatorów z Będzina i Sosnowca.

Cenniki w pracowniach krawieckich.

(-) Drożyzna dodatków krawieckich nie tylko p. wywołala iż pracownice krawieckie osobliwie strojów i konfekcji damskiej ażeby uniknąć czasu na godzenie się co do powierzanej w wykonaniu przez klientelę pracy, wywiesily w pracowniach specjalne cenniki.

Nowy związek modystek.

(-) W gronie modystek powstała inicjatywa założenia związku modystek, opracowana ustawa będzie niebawem przedstawiona władzom do zatwierdzenia.

Opał drożeje.

(-) Pomimo ciepłego powietrza sprzedający po domach węgiel i drzewo podwyższają z dnia na dzień ceny na sprzedaż tych artykułów.

Z Koła górników.

(-) Dnia 8 czerwca odbyło się doroczne zebranie Koła górników z następującym porządkiem dziennym: 1) Referat p. L. Węgrisa w sprawie polskiego Instytutu Geologicznego. 2) Referat p. B. Jasłuskiego „O organizacji mierzalstwa górniczego w państwie polskim. 3) Odczytanie protokołu poprzedniego posiedzenia. 4) Sprawozdanie z dotychczasowej działalności Koła górników. 5) Wyboru zarządu Koła. 6) Wolne wnioski.

Dnia 7 czerwca 1918 roku, po ciężkich cierpieniach, rozstał się z tym światem w wieku lat 47

Wilhelm Wulffsohn

dyrektor i członek zarządu naszego towarzystwa.

Zmarły w ciągu 47-letniej pracy na stanowisku kierowniczym w firmie naszej niezmierną pracą i nieskazitelnością charakteru zjednał sobie uznanie i szacunek całego otoczenia.

Cześć jego pamięci!

Zarząd Tow. Akc. „Hugo Wulffsohn” w Łodzi.

4231-1

Złożenie do grobu drogich nam zwłok

Wilhelma Wulffsohna

odbędzie się w niedzielę, d. 9 czerwca o godz. 3 i pół popoł., na cmentarzu żydowskim, o czem zawiadamiają

Żona, Synowie i Rodzina.

4202-2

Będzin.

Z Rady Miejskiej.

(-) Następnym posiedzeniu Rady Miejskiej odbędzie się we wtorek, dn. 11 b. m. o godz. 6 wiecz.

Na porządku dziennym obrady nad budżetem oraz wybór ławnika.

Wielka zabawa na „Ratujcie dzieci”.

(-) W niedzielę, dn. 9 b. m. w Górce Zamkowej odbędzie się wielka zabawa o nader urozmaiconym programie. Czysty zysk z tej zabawy przeznacza się do kasy ogólnej kwesty krajowej pod hasłem „Ratujcie dzieci”. Zabawa ta wzbudza wielkie zainteresowanie i zyska wśród szerokiej publiczności poparcie. Fantowa loterja posiada niezliczoną ilość drogocennych fantów, bufet o cenach nader umiarkowanych, jak na dalszejsze czasy zaopatrzonej jest w dekoracje specjalne oprócz tego wyroby cukiernicze.

Wiele atrakcji programowych i niespodzianek przyczyni się do powodzenia tej pierwszej w Będzynie bieżącego sezonu zabawy na wielką skalę sakrojonej.

Wystawa obrazów.

(-) Zmiana obrazów nastąpi dopiero w poniedziałek. Obecnie znajdujące się na wystawie obrazy można oglądać do niedzieli włącznie. W niedzielę za zwłozoną opłatą, a to w tym celu by dać możność zwiedzenia wystawy jaknajszerszej publiczności. Druga zaśniana dla Będzina będzie ciekawszą, gdyż wystawia swe prace artysta-malarz p. A. Grabowski pierwszy ze tak powiemy malarz Będzina. A zatem będziemy mogli podziwiać piękno tam gdzie dotychczas widzieliśmy tylko brzydotę, gdyż p. Grabowski wystawia szereg motywów z naszego grodu.

Ogólne Zebranie.

(-) Kolo Pracy dla Legionistów swolnje sprawozdawczy ogólny z urania członków w poniedziałek dnia 10 czerwca w lokalu towarzy-

stwa Wzajemnego Kredytu. Porządek dzienny zebrania następujący: Wybór przyjezdnych zebrania; odczytanie sprawozdania z działalności, kasowego i protokołu Komisji rewizyjnej; wybory 4 członków zarządu i zastępców oraz 3 członków Komisji rewizyjnej oraz w zakończeniu wolne wnioski.

K. Junosza Stępowski w Zagłębiu.

(-) We wtorek dnia 11 b. m. w teatrze „Nowości” znakomity artysta K. Junosza-Stępowski, w otoczeniu własnej trupy wystawia komedję w 3-ach aktach Croisetta „Jastrząb”, w środek sztukę Kistemeekers'a „Szpieg”, a w czwartek komedję Trarcloux'a p. t. „Bekapada”. Bilety do nabycia w cukierni p. Czerwińskiego.

Redaktor odpow. Aleksander Bielicki.

Druk i nakład: Wydawnictwo polskie A. Napieralski i C. Zawilowski.

Skład win i delikatesów

M. BERMAN

Piotrkowska № 53

poleca po tanich cenach: stare wytrawne wina, węgierski tokaj, francuskie czerwone wina, kwintne wina deserowe, wina Karmel Cognacy i Liqueury, oraz wódki monopolowe.

Soda Kautyczna i Szkło wodne

Wasserblat Chanachowicz, Srednia Nr. 20.

Rzadka okazja!!!

Wykwintnie **SALON** w stylu Biedermeiera, urządzony z drzewa cytrynowego, wraz z żyrandolem i portjerami do sprzedania. Wystawiony w składzie tapet Adolfa Butschkata, Piotrkowska 118.

DESKI zastąpić można obkladami sosnowymi po 75 fen pod przy remoncie budynków gospodarskich, stawianiu parkanów, rusztowań wyrobie skrzyń itp. Zdane również na opał. Dostawa na każdą stację wyłącznie w ładunkach wagonowych. **A. Skalski, Warszawa, Foksal 16.**

W Rudzie Pabjanickiej, na Czarnej drodze, ml: czarnia **ROMANÓW,** druga willa od stacji. Tamże pokoje umeblowane z całodziennym utrzymaniem. **A. Piotrowicz.**

Do wynajęcia od 1-go lipca **różne lokale** 3, 4 i 5 cio pokojowe z wszelkimi wygodami. **ul. Juliusza nr. 37.** Wiadomość na miejscu. 4058-3

Ogłoszenie.

Ukazały się w obiegu odcinki karty chlebowej 78-aj serii, odróżniające się od prawdziwych następującym oznakami:

- znaki wodne papieru kart fałszywych są odmiennie od takichże znaków na kartach prawdziwych,
- rysunek głowy wykonany jest sposobem ręcznym, nie fotograficznym i jest wyraźniejszym, jak na kartach dobrych.

Donosząc o tym dla informacji Zarządów poszczególnych kooperatyw, związków, stowarzyszeń oraz tanich kuchni, Komitet Rozdziału Chleba i Mąki ostrzega, że fałszywe karty pod żadnym pozorem przyjmowane nie będą, a dostarczanie takowych w większych ilościach spowodować może zaprzestanie dostawy chleba i mąki. **Łódź, dnia 8 czerwca 1918 r.**

Łódzki Komitet Rozdziału Chleba i Mąki.

Licytacje przymusowe.

W poniedziałek, dnia 10 czerwca r. b., będą sprzedane z licytacji za gotówkę in plus:

- o godz. 10, — Dzień na 21-16, 29: kredens, szafa i lustro; Cegielniana 91-37: sofa pluszowa.
  - W wtorek, dnia 11 czerwca r. b.
  - o godz. 8,30, Targowa 5: Główna 46-9: 2 kredensy, sofa, lustro i szafa do garderoby;
  - 9, — Widzewska 76-14, 78-6, 101, 120, sofa pluszowa, 2 podstawki do kwiatów, lustro, biurko i 50,000 sztuk papierosów, pianino;
  - 9,30, Piotrkowska 121: sofa, szafa do książek;
  - 10, — Spacerowa 9-4, Wólczńska 129: kredens, sofa pluszowa, bulet;
  - 10,30, Miłsza 4, 19: szafa do garderoby, szafa ogniowa, 5 arsz. towarów damskich.
- Urząd Wykonawczy** przy Ces.-Niem. Prezydium Policji.

Cukierki i karmelki

Heller'a w wielkim wyborze poleca **M. Bermann, Piotrkowska Nr. 53.**

FERBOL

jest nadzwyczaj oszczędny w użyciu; nadaje kolor świeży staremu obuwiu; nie wymaga skomplikowanego stosowania; jest przeto niezbędny w każdym domu.

Wylączna sprzedaż u firm: **R. Seidengart Łódź, Widzewska 75.**

KAPIELE

z oddziałami najnowszej konstrukcji przysięgników poleca Szanownej Publiczności **Józef Leszczyński,** ul. Piotrkowska № 17, dom przejściowy na ul. Zechodniej № 19.

Założone 1867.

Tow. Akc. Browaru Parowego

SS-rów K. ANSTADTA

— w Łodzi, ul. Średnia 34. —

Największy Browar w mieście.

Fabrykacja chemicznie czystego płynnego kwasu węglowego w cylindrach stalowych po 20 i 10 kilo.

poleca powszechnie uznane pierwszorzędne:

Pilzeńskie Bawarskie Monachijskie

Piwa

N. B. Uprasza się przy kupnie o zwrócenie uwagi na etykiety i korki stemplowane i żądanie dostawy z browaru Akcyjnego przy ul. Średniej № 34.

Marja Zarzycka podaje do wiadomości Szanownych Rodziców i Opiekunów, że otworzyła

Internat (penjonat)

dla uczenia zamieszkojących uczących się do szkół średnich. Zapewniona jest opieka rodzicielska, konwersacja francuska, Lokal higieniczny, w Łodzi, Aleja Kościuszki 82, m. 7. 8004-8

Dnia 12-go i 13-go czerwca r. b., w **teatrze Wielkim** odbędą się 2 gościnne przedstawienia warszawskiego **teatru Rozmaitości.** Dana będzie ostatnia nowość repertuarowa **„GORACA KREW”** komedia Fijałkowskiego, z p.p.: **Lubicz-Sarnowska, Pichorówna, Frenklem, J. Leszczyńskim** w rolach głównych.

Dochód z obydwu przedstawień przeznaczono na rzecz weteranów 1863 r. Bilety w cenie od 1 mk. 50 fen. do 14 mk. wcześniej nabywać można w cukierni W-go Szanławskiego, zaś w dniu przedstawienia od godz. 11-jej rano w kasie teatralnej. **Szczegóły w afiszach.**

Inżynier technolog

poszukuje lekcji w szkołach średnich lub prywatnie. Specjalność: **MATEMATYKA i NAUKI PRZYRODNICZE.** Oferty składać w redakcji pod lit. „N. T.” 4041-3

Akuszerka

N. Fipikowa z dyplomem Ces. Ak. w Petersburgu, praktykująca 25 lat, przyjmuje od 9 rano **Łódź, Piotrkowska 132** w podw., wejście na lewo, II p. na prawo. Dla pań przyjeżdżających swobodny lokal. 4281-0-1

Nauczyciela

(lub nauczycielki) **jęz. polskiego** z pełnym wykształceniem uniwersyteckim i kilkuletnią praktyką pedagogiczną w szkole średniej, poszukuje gimnazjum żeńskiego. Łask. Zgłoszenia składać do administracji „Godziny Polskiej”, sub. A. Z. 4133-3

Nauczyciel

szkół średnich, **MATEMATYK** (gruntowna znajomość łaciny), od nowego roku szkolnego poszukuje miejsca. Łaskawe oferty w adm. „Godziny Polskiej” pod „M.K.B.” 0 3-

Pocenie nóg i ciała

zupełnie usuwam za pomocą kompresów ziołowych na całe życie bez jakichkolwiek — iroszków i maści. **Piotrkowska 132 m. 14,** 4 84-0

Kto chce

kupić **Resztki** rozmaitych modnych towarów na damskie i męskie ubiory, paleta bluzki, suknie, kostiumy, również fajgi, barczany i inne towary. **Zielona 42, m. 10** 4 84-0

Poszukiwana jest waga pomostowa

w dobrym stanie. Oferty w adm. „Godz. Polski” w Łodzi, pod „E.R.” 4146-2

Zakład jubilerski i zegarmistrzowski **A. Lewkowicz i S-ka** — Piotrkowska 89 — przyjmuje wszelkie roboty i kupuje starą biuterję i zamienia na nowe. 4200-1

Z powodu przeprowadzki **Do sprzedania** meble m. chonlowe: szafa, kredens, łóżko z materacem, stolik nocny i duże czarne tremo. Piotrkowska 90, pierwsze wejście na lewo od bramy, 3 p., między 2 a 5 po poł. 4083-3

W pracowni sukien

i okryć damskich przyjmuje wszelkie obstalunki, wykonuję je gustownie i po cenach przystępnych oraz udzielam lekcji kroju. **P. Hauser Główna 31** miesz. 55 oficyna na prawo, I wejście, I piętro. 5757 3

130.000 Mk.

poszukiwane są na pierwszy numer hipoteki. Bliszą wiadomość udzielił p. **E. Wyrwich, Widzewska 122,** 4125-3

Busk.

„Willa WOLLMAN” do gruntownego odświeżenia i umeblowania została otwarta. Pensjonat na miejscu, ceny przystępne. 3877-

Fajki podwójne

11, 13, 16, 23 m. m. nadeszły. **R. Kern,** Cegielniana 17. 4173-1

ZAKŁAD KAPIELOWY BUSK W POLSCE.

Sezon 1918 od 20 maja do 20 września
Kapiele sierożone błotno elektryczne słoneczne wodolecznicza
Wspaniały park kuracyjny. Wyborna (polska) kuchnia w zakładowej restauracji, oeny przystępne.
Codzieln od 20 czerwca do 20 sierpnia koncert włościański. Kapeli sm. onicznej pod batutą królewiaaków p.o. **Hamyżowskiich Karola i Stanisława.**
Na ogłoszenie wyszła się prospekt bez-łatnie. 2156-31-1

Przechodząc d. 7 b. m., ul. Wólczńska, Andrzejka, Przejazdem ku Połudulowej, **zgulbiono torebkę** damską, zawierającą Mk. 120 gotówką i złoty damski zegarek. Uczelwy znalazła zechoc zwrócić zgulbę za wysokiem wynagrodzeniem, ul. Radwańska 19 m. 6, Spierling, 4223-2

Dla Gospodarzy!

Z rozbiórki starych domów, okna, drzwi i różne malerjaty budowlane, a także drzewo opałowe **DO SPRZEDANIA** po niskiej cenie. **ŁÓDŹ, 4170-2** Franciszkańska 44.

Poszukuje się 200.000 mk.

na pierwszy numer hipoteki majątku ziemskiego i przemysłowego, bezpośrednio z Łodzią graniczącego. Pożyczki Towarzystwa niema. Łaskawe oferty pod „Pożyczka 200” nadsyłać do adm. „Godziny Polski”. 4226-3

Najtańsze źródło!!!

po fabrycznych cenach, dostać można tylko **Resztki Dzielnej 34** (poprz. ofie. I piętro), jak: fajgi, barczany, flanelki, korciki, również śliczne rozm. towary na bluzki i suknie, oraz najlepsze gatunki na ubrania i okrycia męskie i damskie. 4262-1

Fabryka różnych pudeł

Nowy Rynek 7, ma na składzie pudełka pocztowe 12-sto fachowe po 1 mr. 80 f., a także przyjmuje różne obstalunki po tanich cenach pudełka i torebki papierowa. Kupuję używane książki i papier. 4254-1

Trepki

w wielkim wyborze **Rozwadowska 36** (front, II piętro). Instytucjom dobroczynnym większe ustęstwo. 4257-1

Rządca.

rolnik rutynowany, poszukuje posady od 1 Lipca na ordynarje. **Piotrków, Byzkowska 74 — trzki,** 4012-1

Dr. W. Garliński

Przejazd 36
powrócił i rozpoczął przyjęcia chorych NA OCZY, od godz. 10 do 12 i od 4 — 6 w, 4243-3

Dr. H. Rueger

powrócił z Rosji. **CHOROBY WEWNĘTRZNE.** Przyjmuje czasowo w mieszkaniu dr. Czaplckiego **Piotrkowska 120,** pom. g. 12 i pół—2 po południu. 4082-3

Dr. Sudwik Falk

wznowił przyjęcia. Choroby skórne i weneryczne. przyjmuje od 10—12 r. i od 5—7 pp. **NAWROT 7.** 4053-3

Dr. Jakób Kon

AKUSZER do 1-go lipca b. r. przyjmuje **Pasaż Szulca 1,** I p. front. 3012-5

Dr. A. S. Tenenbaum

Piotrkowska № 17 przyjmuje od 8 i pół do 5 p. p. w niedziele od 10 do 11 r. 3811-12-1

Dr. J. Małowist

Choroby dzieci i wewnętrzne. Przyjmuje tymczasowo: **ul. — Długa 35, m. 3,** — od g. 9—11 r. i od 4—6 pp. 37896-1-1

Dr. S. Lewkowicz

Choroby skórne i weneryczne. **Łódź, Konstantynowska 12** od 9-1 i od 6-8, dla pań 5-6. 3810-10-1

Dr. J. Szerowicz

- **Nowy Rynek 2.** - Choroby kobiece, wewnętrzne — ne i dzieci. — od 10 do 11 i pół i od 4 do 6. 3878-10-1

Dr. D. Helman

powrócił. Choroby uszu, nosa i gardła. Przyjmuje od 10 do 12 i od 5-7 **Piotrkowska № 68,** 4085-4-1

Dr. H. Szumacher

choroby skórne i weneryczne. Godz. przyjęć od 8 do 6, w niedziele i święta od 11 — 1-e. **Benedykta Nr. 4,** 59 9-12-1

Dr. Bolesław Kon

— wznowił przyjęcia. — Choroby uszu i nosa, gardła — i chirurgja. — Czasowo przyjmuje **Piotrkowska Nr. 118** od 4—6 p. p. 3895-1 6

Lekarz dentysta

F. Siegelberg przyjmuje 3994-5 **Nawrot 1-a.**

Dr. J. Bette

POWRÓCIŁ. **Piotrkowska 6,** Przyjmuje od 8—11 rano i od 4—6 po poł. Choroby wewnętrzne i dzieci. 4050-16

Kino Variété URANIA Kino Variété Cegielniana 84.

Codziennie w teatrze zimowym od godz. 8 po poł. SOBOWTÓR dramat w 4 części. Poznać pana w cholewach | Od Hillona do urwisk Nejk...

Niniejszym zawiadamiam, że sprzedam główną zółwek zastępujących skórzaną „ERFAG” na Łódź i powiat Łódzki i powiat Łaski oddałem firmie Possalski i S-ka.

Plac Sportowy w Helenowie. Dnia 9-go Czerwca odbędą się 2 gry w piłkę nożną o g. 2 m. 30 między drużynami „Szturmu” i „L.K.S.”

Mleczarnia „URZOS” Piotrkowska, róg Przejazd. 4261 Wydaje smaczne i dobre śniadania, obiady i kolacje à la carte.

Ogłoszenia drobne.

A. A. Pierwszorzędne Biuro Nauki czycielskie Feliksi Skowronskiej, Łódź, Przejazd Nr 14, p. ca. na wakacje: guwernerów, korepetytorów, nauczycieli. Nauki muzyki i śpiewu, cudzoziemki. Wychowawczyni, freblanki, gospodynie, krawcowa.

Do sprzedania lampa kryształowa z saloni. Nowy Rynek 2, II p. m. 6. 4119-2. Francuzka poszukuje lekcji za obiadu. Wiadomość w admin. „Godziny” pod „J. C.” 4210-3.

Kino APOLLO 243. PIOTRKOWSKA 243. Dziś Tylko dla dorosłych! Chcemy męża... Arcywesola i pikantna farsa w 5-ciu aktach. W rolach głównych: Mia Mara, Mary Mrozińska, Manowska, Kallnowska, Różycki i ulubieniec warsz. publiczności Pan Ed. GASIŃSKI.

Kursy Gimnazjalne dla dorosłych. Wykłady na Kursach (klasy 5, 6, 7 i 8) rozpoczną się w połowie września r. b. i będą się odbywały w godzinach popołudniowych (od 4 do 6).

Wielki wybór zółwek skórzanych z garbarni T. Karsza Junior zawsze do nabycia po cenach następujących: Męskie od 10 do 20 mk. — Damskie od 6 do 12 mk. u Salomona Bialera Wólczańska 65.

Nowość na czasie!!! Niema już więcej podartych pończoch. Z 6-ty par starych pończoch oddajemy 4 p. odnowione Z 6-ty par „skarpetek” 3 „

Pracownia: Piotrkowska 114 m. 21. „Książka i Sztuka” (ul. Benedykta Nr. 3) Księgarnia i Salon Sztuki. 3660- Przedstawicielstwo Towarzystwa Wydawniczego w Warszawie.

Warszawskie Akcyjne Tow. Pożyczkowe na zastaw ruchomości (LOMBARD AKCYJNY) Oddziały Łódzkie i Zachodnie 31, II Pasaż Majera 11 (róg Sienk. 23)

SKÓRY z Garbarni Teodora Karsza jr. w Łodzi: zółwki od Mr. 7 do Mk. 15. — za parę damskich. obcaszki „12” „25.” — za parę męskich.

Mable z kilku pokoi, sprzedam. Piotrkowski 189, m. 9. 4141-3. Mable sypialnia i stołowy do sprzedania. Obejrzeć można od 9-11 rano. Miłsza 39, m. 3. 4141-3.

Są do wynajęcia dwa letnie umebliowane mieszkania w ładnym ogrodzie. Wiadomość ul. Pasaż Majera nr. 10, m. 8. 4081-3. Sprzedam m. s. n. do pisania z Łódzkim alfabetem, najnowszej konstrukcji zupełnie nie używaną. Widzowska 104, m. 9. 4239-3.